

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๒-๓๕/๒๕๔๒

วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๔๒

เรื่อง ศาลจังหวัดหล่มสักส่งข้อโต้แย้งของจำเลย เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔

ศาลจังหวัดหล่มสักได้ส่งข้อโต้แย้งของจำเลย รวม ๒๔ คำร้อง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่อง ดอกเบี้ยและส่วนลด ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๓๖ เป็นประกาศที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผ่าฝืนพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๔ และพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ และขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

ตามคำร้องของผู้ร้องทั้ง ๒๔ คำร้อง ปรากฏว่าธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ ในคดีแพ่งยื่นฟ้องผู้ร้องเป็นจำเลย ๒๓ ราย และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ ในคดีแพ่งยื่นฟ้องผู้ร้องเป็นจำเลย ๑ ราย ต่อศาลจังหวัดหล่มสัก สรุปแต่ละคำร้องได้ดังนี้

๑) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๖๗๗/๒๕๔๐ ฟ้อง นางกุสุมา อังคนานูจารี ที่ ๑ และบริษัท เมาทেনพาร์ค อินเตอร์เนชั่นแนล กอล์ฟ แอนด์ รีสอร์ท จำกัด ที่ ๒ เป็นจำเลย ขอให้ผิดสัญญากู้เงิน บังคับจำนอง และค่าประกัน

๒) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๖๕๘/๒๕๔๐ ฟ้อง นายดำรงค์ เชื้อมัน ที่ ๑ และบริษัท เมาทেনพาร์ค อินเตอร์เนชั่นแนล กอล์ฟ แอนด์ รีสอร์ท จำกัด ที่ ๒ เป็นจำเลย ขอให้ผิดสัญญากู้เงิน บังคับจำนอง และค่าประกัน

๓) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๖๕๓/๒๕๔๐ ฟ้อง นายวิชัย สมรรถศรีบุตร ที่ ๑ และบริษัท เมาทেনพาร์ค อินเตอร์เนชั่นแนล กอล์ฟ แอนด์ รีสอร์ท จำกัด ที่ ๒ เป็นจำเลย ขอให้ผิดสัญญากู้เงิน บังคับจำนอง และค่าประกัน

๔) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๗๐๖/๒๕๔๐ ฟ้อง นางนพวรรณ ทิพย์กมลวัลย์ ที่ ๑ และบริษัท เมาทেনพาร์ค อินเตอร์เนชั่นแนล กอล์ฟ แอนด์ รีสอร์ท จำกัด ที่ ๒ เป็นจำเลย ขอให้ผิดสัญญากู้เงิน บังคับจำนอง และค่าประกัน

๕) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๖๕๔/๒๕๕๐ ฟ้อง นายวราวุธ รัตนอารีกุล ที่ ๑ และบริษัท เมาทেনพาร์ค อินเตอร์เนชั่นแนล กอล์ฟ แอนด์ รีสอร์ท จำกัด ที่ ๒ เป็นจำเลย ขอให้พิคสัญญากู้เงิน บังคับจำนอง และค่าประกัน

๖) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๖๕๕/๒๕๕๐ ฟ้อง นายวิญา วงศ์ลิขิตปัญญา ที่ ๑ และบริษัท เมาทেনพาร์ค อินเตอร์เนชั่นแนล กอล์ฟ แอนด์ รีสอร์ท จำกัด ที่ ๒ เป็นจำเลย ขอให้พิคสัญญากู้เงิน บังคับจำนอง และค่าประกัน

๗) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๖๕๐/๒๕๕๐ ฟ้อง นายประพัทธ์ ชัยเจริญ ที่ ๑ และบริษัท เมาทেনพาร์ค อินเตอร์เนชั่นแนล กอล์ฟ แอนด์ รีสอร์ท จำกัด ที่ ๒ เป็นจำเลย ขอให้พิคสัญญากู้เงิน บังคับจำนอง และค่าประกัน

๘) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๖๕๕/๒๕๕๐ ฟ้อง นายมานะ ศิริพิริยะกุล ที่ ๑ และบริษัท เมาทেনพาร์ค อินเตอร์เนชั่นแนล กอล์ฟ แอนด์ รีสอร์ท จำกัด ที่ ๒ เป็นจำเลย ขอให้พิคสัญญากู้เงิน บังคับจำนอง และค่าประกัน

๙) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๖๕๗/๒๕๕๐ ฟ้อง นายทรงชัย ลิ้มถวิล ที่ ๑ และบริษัท เมาทেনพาร์ค อินเตอร์เนชั่นแนล กอล์ฟ แอนด์ รีสอร์ท จำกัด ที่ ๒ เป็นจำเลย ขอให้พิคสัญญากู้เงิน บังคับจำนอง และค่าประกัน

๑๐) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๖๕๐/๒๕๕๐ ฟ้อง นายสุพล ศุขน้อย ที่ ๑ และบริษัท เมาทেনพาร์ค อินเตอร์เนชั่นแนล กอล์ฟ แอนด์ รีสอร์ท จำกัด ที่ ๒ เป็นจำเลย ขอให้พิคสัญญากู้เงิน บังคับจำนอง และค่าประกัน

๑๑) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๖๕๗/๒๕๕๐ ฟ้อง นายเวียง วรเชษฐ ที่ ๑ และบริษัท เมาทেনพาร์ค อินเตอร์เนชั่นแนล กอล์ฟ แอนด์ รีสอร์ท จำกัด ที่ ๒ เป็นจำเลย ขอให้พิคสัญญากู้เงิน บังคับจำนอง และค่าประกัน

๑๒) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๖๕๖/๒๕๕๐ ฟ้อง นายชุมพล แจ่มจิตรตรง ที่ ๑ และบริษัท เมาทেনพาร์ค อินเตอร์เนชั่นแนล กอล์ฟ แอนด์ รีสอร์ท จำกัด ที่ ๒ เป็นจำเลย ขอให้พิคสัญญากู้เงิน บังคับจำนอง และค่าประกัน

๑๓) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๖๕๖/๒๕๕๐ ฟ้อง นายวิชัย อนันตระ ที่ ๑ และบริษัท เมาทেনพาร์ค อินเตอร์เนชั่นแนล กอล์ฟ แอนด์ รีสอร์ท จำกัด ที่ ๒ เป็นจำเลย ขอให้พิคสัญญากู้เงิน บังคับจำนอง และค่าประกัน

๑๔) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๖๘๕/๒๕๕๑ ฟ้อง นายวิสุทธิ์ ฤทธิรักษา ที่ ๑ และบริษัท เมาทেনพาร์ค อินเตอร์เนชั่นแนล กอล์ฟ แอนด์ รีสอร์ท จำกัด ที่ ๒ เป็นจำเลย ขอให้พิคสัญญากู้เงิน บังคับจำนอง และค่าประกัน

๑๕) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๗๐๑/๒๕๕๐ ฟ้อง นายศิริชัย ชัยชนะวงศ์ ที่ ๑ นางเทพิน ชัยชนะวงศ์ ที่ ๒ และบริษัท เมาทেনพาร์ค อินเตอร์เนชั่นแนล กอล์ฟ แอนด์ รีสอร์ท จำกัด ที่ ๓ เป็นจำเลย ขอให้พิคสัญญากู้เงิน บังคับจำนอง และค่าประกัน

๑๖) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๖๗๘/๒๕๕๐ ฟ้อง นายรัชชัย อังคนานูจาร์ ที่ ๑ และบริษัท เมาทেনพาร์ค อินเตอร์เนชั่นแนล กอล์ฟ แอนด์ รีสอร์ท จำกัด ที่ ๒ เป็นจำเลย ขอให้พิคสัญญากู้เงิน บังคับจำนอง และค่าประกัน

๑๗) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๔๓๕/๒๕๕๐ ฟ้อง บริษัท เมาทেনพาร์ค อินเตอร์เนชั่นแนล กอล์ฟ แอนด์ รีสอร์ท จำกัด ที่ ๑ นายประสม ประคุณสุขใจ หรือประคุณศึกษาพันธ์ ที่ ๒ นางรัชนิกร หรือจรรุภา ประคุณสุขใจ ที่ ๓ นางลักขณา ประคุณสุขใจ ที่ ๔ และนางศิริธร ประคุณสุขใจ หรือประคุณศึกษาพันธ์ ที่ ๕ เป็นจำเลย ขอให้พิคสัญญากู้เบิกเงิน เกินบัญชี กู้เงิน ค่าประกัน และบังคับจำนอง

๑๘) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๖๕๑/๒๕๕๐ ฟ้อง นายวิศาล อนันตระ ที่ ๑ และบริษัท เมาทেনพาร์ค อินเตอร์เนชั่นแนล กอล์ฟ แอนด์ รีสอร์ท จำกัด ที่ ๒ เป็นจำเลย ขอให้พิคสัญญากู้เงิน บังคับจำนอง และค่าประกัน

๑๙) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๖๕๙/๒๕๕๐ ฟ้อง นายสินชัย ประเสริฐถาวรศิริ ที่ ๑ และบริษัท เมาทেনพาร์ค อินเตอร์เนชั่นแนล กอล์ฟ แอนด์ รีสอร์ท จำกัด ที่ ๒ เป็นจำเลย ขอให้พิคสัญญากู้เงิน บังคับจำนอง และค่าประกัน

๒๐) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๖๗๖/๒๕๕๐ ฟ้อง นายบุญเลิศ เสฎู ที่ ๑ และบริษัท เมาทেনพาร์ค อินเตอร์เนชั่นแนล กอล์ฟ แอนด์ รีสอร์ท จำกัด ที่ ๒ เป็นจำเลย ขอให้พิคสัญญากู้เงิน บังคับจำนอง และค่าประกัน

๒๑) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๖๗๙/๒๕๕๐ ฟ้อง นายไพบูลย์ ถิมมณี ที่ ๑ และบริษัท เมาทেনพาร์ค อินเตอร์เนชั่นแนล กอล์ฟ แอนด์ รีสอร์ท จำกัด ที่ ๒ เป็นจำเลย ขอให้พิคสัญญากู้เงิน บังคับจำนอง และค่าประกัน

๒๒) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๗๐๐/๒๕๕๐ ฟ้อง นายสนธยา ไกรรณภูมิ ที่ ๑ และบริษัท เมาทেনพาร์ค อินเตอร์เนชั่นแนล กอล์ฟ แอนด์ รีสอร์ท จำกัด ที่ ๒ เป็นจำเลย ขอให้พิคสัญญากู้เงิน บังคับจำนอง และค่าประกัน

๒๓) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๗๐๘/๒๕๕๐ ฟ้องนางสุพรรณิ จงทวีธรรม ที่ ๑ และบริษัท เมาทেনพาร์ค อินเตอร์เนชั่นแนล กอล์ฟ แอนด์ รีสอร์ท จำกัด ที่ ๒ เป็นจำเลย ขอให้พิคสัญญากู้เงิน บังคับจำนอง และค้ำประกัน

๒๔) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๔๒๒/๒๕๕๑ ฟ้องบริษัท เมาทেনพาร์ค อินเตอร์เนชั่นแนล กอล์ฟ แอนด์ รีสอร์ท จำกัด ที่ ๑ นายประสม ประคุณศึกษาพันธ์ หรือประคุณสุขใจ ที่ ๒ และนางรัชนิกร หรือจรรุภา ประคุณศึกษาพันธ์ หรือประคุณสุขใจ ที่ ๓ เป็นจำเลย ขอให้กู้ยืมเงิน กู้เบิกเงินเกินบัญชี บังคับจำนอง และค้ำประกัน

ผู้ร้องทั้ง ๒๔ คำร้อง ยื่นคำให้การปฏิเสธฟ้องของโจทก์ทุกข้อ โดยเฉพาะประเด็นที่โจทก์อ้างประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยและส่วนลด ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๓๖ เพื่อคิดอัตราดอกเบี้ยเกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี ซึ่งเกินกว่าที่กำหนดไว้ในสัญญาโดยไม่แจ้งการปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยให้ผู้ร้องทราบเลยนั้น เป็นการไม่ถูกต้องตามกฎหมายจึงถือเป็นโมฆะทั้งสิ้น ดังนั้นผู้ร้องจึงยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยในเรื่องดังกล่าว เป็นประกาศที่ฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และเป็นประกาศที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ และมาตรา ๓๐

พิจารณาจากคำร้องของผู้ร้องทั้ง ๒๔ คำร้องแล้ว มีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยเหมือนกันอยู่ ๒ ประเด็น คือ

๑) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยและส่วนลด ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๓๖ เป็นประกาศที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๔ และพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ หรือไม่

๒) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยและส่วนลด ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๓๖ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า

๑) ประเด็นแรกที่ว่าประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ ปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยและส่วนลด ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๓๖ ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติธนาคารพาณิชย์ ฯ และพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน ฯ นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัย ในประเด็นเดียวกันนี้แล้วว่าไม่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยได้ ตามคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๒ จึงไม่วินิจฉัยซ้ำอีก

๒) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่อง ดอกเบี้ยและส่วนลด ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๓๖ ไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ และมีได้ออกโดย องค์การที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ จึงไม่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ซึ่งตรง ตามคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๒

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ